

คุณลักษณะครูที่ดี
Teacher Characteristics

คุณลักษณะของครู สุภรณ์ ประดับแก้ว, 2530

ลักษณะประจำตัวของบุคคลที่เป็นครู
หรือ
บุคคลที่จะมาประกอบวิชาชีพครู

วัตถุประสงค์

1. เข้าใจความหมาย “คุณลักษณะครูที่ดี”
2. บอก “คุณลักษณะครูที่ดี” ตามทัศนะต่าง ๆ
3. วิเคราะห์ “คุณลักษณะครูที่ดี”
ในกลุ่มโรงเรียนของท่านได้

คุณลักษณะของครู ยนต์ ชุ่มจิต, 2537

ลักษณะที่เป็นจุดเด่นของครูที่แตกต่างไปจาก
บุคคลที่ประกอบอาชีพอื่น

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน 2554 : ออนไลน์

คุณลักษณะ

- เครื่องหมายหรือสิ่งชี้ให้เห็นความดี
หรือ
- ลักษณะประจำ.

คุณลักษณะของครู นันทนา วงษ์อินทร์, 2546

เป็นปัจจัยที่สำคัญที่ช่วยให้งานครู
บรรลุผลสำเร็จ

คักรินทร์ สุวรรณโรจน์ , 2546

... การพิจารณาเฉพาะความรู้ ความสามารถนั้น อาจจะ
ทำให้ขาดคุณลักษณะสำคัญของครูไป ....

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว, 2523

"...ครูที่แท้นั้น ต้องเป็นผู้กระทำแต่ความดี คือ ต้องหมั่นขยันและ
อุตสาหะพากเพียร ต้องเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และเสียสละ ต้องหนักแน่น
อดกลั้นและอดทน ต้องรักชาตินิยม สำนวณระวีความประพฤติของตน
ให้อยู่ในระเบียบแบบแผนอันดีงาม ต้องปลื้มใจปลื้มใจจากความ
สะดวกสบาย และความสนุกสนานรื่นเริงที่ไม่สมควรแก่เกียรติภูมิของ
ตน ต้องตั้งใจให้มั่นคงและแน่วแน่ ต้องซื่อสัตย์รักษาความจริงใจต้อง
เมตตาหวังดี ต้องวางใจเป็นกลาง ไม่ปล่อยไปตามอำนาจอคติ
ต้องอบรมปัญญาให้เพิ่มพูนสมบูรณ์ขึ้น ทั้งในด้านวิชาการและ
ความฉลาดรอบรู้ในเหตุและผล..."

กิติพันธ์ รุจิรกุล , 2539

... ครูต้องเป็นตัวอย่างที่ดีในทุกรูปแบบ
ต้องมีคุณธรรม จริยธรรมมากกว่าผู้ประกอบวิชาชีพอื่น ....

พระเทพเวที : ประยุทธ์ ปยุตโต, 2532

กัลยาณมิตร 7

มิตรแท้ : มิตรที่คอยช่วยเหลือเพื่อนอย่างจริงใจโดยไม่หวังสิ่งใดตอบแทน
เป็นมิตรที่หวังดี มีสิ่งดี ๆ ให้กันด้วยความจริงใจ

1. บีโย : น่ารัก, ผู้เป็นที่รัก

เมตตา กรุณา สนิทสนม : เข้าหาได้ง่าย

2. ครู : นำเคารพ

หนักแน่น เทียงตรง ไม่มีอคติ ไม่มีความลำเอียง : ทำให้เกิดความรู้สึกลึกซึ้ง
ปลอดภัย เป็นที่พึ่งได้

อุมา สุนทรมาน , 2547

โดยภาพรวมแล้วจะเห็นได้ว่าครูยุคใหม่จะต้องมีความรู้ความสามารถในการที่จะส่งสอน
เนื้อหา ผักผ่อนทักษะ และอบรมบ่มนิสัยให้ผู้เรียนได้พัฒนาศักยภาพของตนเองสู่สากลยังยืนบน
วิถีไทย โดยที่ครูจะต้องมีคุณลักษณะของครูที่ดี ครูที่เก่ง และครูที่ทำให้ผู้เรียนมีความสุข การเป็นครู
ที่เก่งได้จะต้องมีความรอบรู้ลึก มีไหวพริบเพียงในตำราและตามคำสั่งสอนของครูอาจารย์ของตนเอง
เท่านั้น แต่ควรจะเรียนรู้หรือรอบตัวเราได้แก่มิติใหม่ทางการศึกษาจากสื่อและเทคโนโลยีสารสนเทศ
จากชุมชนและท้องถิ่นของตน จากทักษะชีวิตและจากทักษะทางสังคม รวมทั้งจากแนวทางการศึกษาเป็น
อาทิ แล้วนำมาบูรณาการพร้อมประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาผู้เรียนในที่สุด

3. ภาวนีโย : นายก้อยอง

ผู้ที่มีเป็นผู้มีสติปัญญา มีความสามารถ รู้จริง เก่งจริง และมีคุณธรรมความดีงาม
อย่างแท้จริง : เป็นแบบอย่าง

4. วัดตา : รู้จักพูด

รู้จักพูดในเหตุในผล ถูกสถานการณ์ ถูกใคร พูดให้เข้าใจ พูดในสิ่งที่เกิดประโยชน์
พูดให้เขาช่วยกันสร้างสรรค์ประโยชน์ : ที่ปรึกษา

5. วรนักขโม : อดทนต่อถ้อยคำ

พร้อมที่จะรับฟัง คำถาม คำขอปรึกษา เสนอแนะ วิพากษ์

6. คัมภีร์วิญญาณจะ กัดงัด กัดตา : แสดงเรื่องล้าลึกได้
รู้เข้าอย่างลึกซึ้ง อธิบายเรื่องยาก ชับซ้อน ให้เข้าใจได้ง่าย

7. โน จักรฐาน นโยชเย : ไม่แนะนำในอฐานะ
ไม่แนะนำสิ่งไม่ดี เหลวไหล เสื่อมเสีย

7. อุดกถันและให้อภัย

ทุกคนมีโอกาสทำผิดพลาดได้ ความอดกถันและการให้อภัยจึงเป็นสิ่งช่วย
แก้ปัญหาต่างได้

8. เมตตาสงสาร

9. ความรู้จักเพียงพอและพอใจในสิ่งที่มี

10. กล้าหาญ

กล้าคิด กล้าพูด กล้าทำ แลกล้าตัดสินใจ

กระทรวงศึกษาธิการ, 2544

คุณลักษณะของครูอิสลามศึกษา

1. มีสัจจะ

คำพูด คำสอน รายงาน นำเชื่อถือ นำรับฟัง กุศลทานที่ทุกคนนำไปปฏิบัติ
เป็นแบบอย่าง นำถ่ายทอดกันต่อไปได้

(3)

2. ใฝ่หาความรู้

ซื่อสัตย์ นำเชื่อถือ เป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน

3. เป็นผู้ถ่ายทอดที่ดี

ประมวลความรู้และข้อปฏิบัติต่าง ๆ ทั้งที่มีอยู่ในอัล-กรุอ่าน และอัล-อะดิษ มาจัด
เป็นองค์ความรู้ และถ่ายทอดไปสู่ผู้เรียนให้เข้าใจกระจ่างชัด โดยไม่ปิดบัง

Henney & Mortenson, 2536

1) มีความรู้ในเนื้อหาวิชาที่สอน

2) สนใจในวิชาที่สอน

3) อธิบายเนื้อหาได้ชัดเจน

4) เคารพความคิดเห็นของผู้เรียน

5) เข้าหาได้ง่าย

6) มีความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้เรียน

4. เป็นผู้ชาญฉลาด

ผู้ใฝ่รู้ใฝ่เรียน ค้นคว้าหาความรู้เสมอ มีความเข้าใจพื้นฐานความรู้ทุกสาระวิชา
และรู้จักบูรณาการสาระความรู้อื่นเข้ากับวิชาอิสลามศึกษา
การเป็นผู้ชาญฉลาดมิได้หมายความว่า ครูอิสลามศึกษาต้องเป็นผู้เรียนเก่ง
ได้รับปริญญาเอก-โท-ตรี หรือเกียรตินิยม แต่หมายถึงเป็นผู้ที่สามารถบูรณา
การความรู้อิสลามศึกษาเข้ากับสาระความรู้วิชาอื่นๆ ที่ได้กำหนด

5. นอบน้อม ถ่อมตน ไม่เย่อหยิ่งโอ้อวด

เป็นจริยธรรมจำเป็นอย่างยิ่ง เพราะครูคือบุคคลที่เป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักเรียน

6. มีขันติและมั่นคง

ความมีขันติและจิตใจที่มั่นคง มุ่งมั่นปฏิบัติงานให้เกิดผล โดยไม่ย่อท้อ

7) สามารถสร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้

8) มีการเตรียมการสอนอยู่เสมอ

9) มีทักษะการสอน และสามารถเลือกวิธีและ
เทคนิคการสอนที่เหมาะสม

10) มีทักษะการใช้และผลิตอุปกรณ์การสอน

11) สามารถจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้

12) ส่งเสริมผู้เรียนพัฒนาตนเอง

- 13) รู้วิธีการวัดและประเมินผล
- 14) มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความแตกต่างระหว่างบุคคล
- 15) มีความยุติธรรม
- 16) มีความสนใจและอยากจะสอน
- 17) ขอบช่วยเหลือผู้เรียนทั้งในและนอกห้องเรียน

นิสิต

- 1) ด้านวิชาชีพ
- 1) ด้านบุคลิกภาพ
- 3) ด้านเจตคติ

- 1) ด้านเจตคติ
- 2) ด้านบุคลิกภาพ
- 3) ด้านวิชาชีพ

บัณฑิต

คุณลักษณะครูตามความคิดเห็นของนิสิตและบัณฑิต คณะศึกษาศาสตร์ ม.เกษตรศาสตร์, 2545

1) ด้านวิชาชีพ

หลักสูตรเนื้อหาวิชาที่สอน
มีความสามารถในการถ่ายทอดความรู้ ความดี
ความแตกต่างระหว่างบุคคล
เป็นผู้อำนวยความสะดวกให้นักเรียน

คุณลักษณะครูในโรงเรียนแคทอลิก, 2550

1. การพัฒนาการสอน
2. การพัฒนาเพื่อนครู
3. ความรู้
4. การประสานงาน
5. คุณธรรมและจรรยาบรรณ
6. การวัดและประเมินผล
7. การวางตน

2) ด้านบุคลิกภาพ

แต่งกายสุภาพเหมาะกับกาลเทศะ กิริยามารยาท
สุภาพเรียบร้อย เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และเสียสละ ยุติธรรม
รับผิดชอบต่อหน้าที่

3) ด้านเจตคติ

รักและศรัทธาในวิชาชีพครู มีความภาคภูมิใจในงานของตน มี
ความสุขความพอใจในการปฏิบัติงาน มีอุดมการณ์ในการทำงาน มีความสำนึกถึงความรับผิดชอบต่อหน้าที่ ต่อศิษย์
ต่อสังคม และแสดงออกอย่างต่อเนือง

ลักษณะที่ดีของครู ,ครูสภา 2548

1. รอบรู้
2. สอนดี
3. คุณธรรมจริยธรรม
4. มุ่งมั่นพัฒนา

1. รอบรู้ คือ ครูจะต้องมีความรอบรู้ในวิชาชีพของตน เช่น ปรัชญาการศึกษา ประวัติการศึกษา หลักการศึกษา นโยบายการศึกษา แผนและโครงการพัฒนาการศึกษา และจะต้องมีความรู้ เชี่ยวชาญในเรื่องหลักสูตร วิธีสอนและวิธีประเมินผลการศึกษาในวิชาหรือกิจการที่ตนรับผิดชอบ นอกจากนี้ครูควรมีความรู้เกี่ยวกับสภาพเศรษฐกิจและสังคม รวมทั้งการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาการต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในสังคมของตนและของโลก

- สุพล วังคิลป์ , 2536**
- รักสนุก
  - นุกไม่เบื่อ
  - เอื้อวิชา
  - กล้ายืนหยัด
  - อดทนกิจกรรม
  - ทำอุปกรณ
  - สอนการใช้
  - ให้หลักเกณฑ์
  - เป็นปัจจุบัน

2. สอนดี คือ ครูจะต้องทำการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ มีการพัฒนาการสอนให้สอดคล้องกับความสามารถและความสนใจของนักเรียน อีกทั้งสามารถให้บริการและแนะแนวในด้านการเรียน การครองตน การรักษาสุขภาพอนามัย จัดทำและใช้สื่อการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งสามารถปรับการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับสถานการณ์บ้านเมืองปัจจุบัน

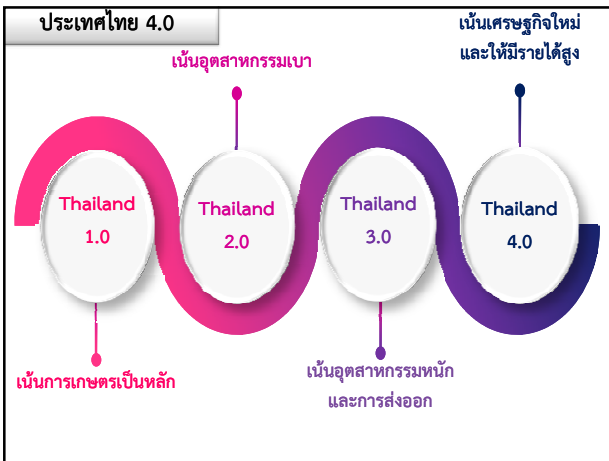
กรุงเทพโพลล์, 2557

ความทุ่มเท และเสียสละ	ร้อยละ 29.3
สามารถถ่ายทอดให้เข้าใจง่ายและน่าสนใจ	ร้อยละ 27.9
มีความรู้ดี มีการศึกษาสูง	ร้อยละ 11.6
มีเมตตา ให้อภัยและให้ออกสแกนศิษย์	ร้อยละ 8.7
ใจกว้าง รับฟังความคิดเห็นของศิษย์	ร้อยละ 7.9
ทันสมัย ก้าวทันโลกและเทคโนโลยีใหม่ ๆ อยู่เสมอ	ร้อยละ 5.3
มีศีลธรรมและความประพฤติส่วนตัวดี	ร้อยละ 5.1
มีความยุติธรรม	ร้อยละ 3.3

3. มีคุณธรรมและจรรยาบรรณ คือ ครูจะต้องมีศรัทธาในวิชาชีพครู ตั้งใจใช้ความรู้ความสามารถทางวิชาชีพเพื่อให้บริการแก่นักเรียนและสังคม มีความซื่อสัตย์ต่อหลักการของอาชีพ มีความรับผิดชอบในด้านการศึกษาคือสังคม ชุมชน และนักเรียน มีความรัก ความเมตตา และความปรารถนาดีต่อนักเรียน อุทิศตนและเวลาเพื่อส่งเสริมให้นักเรียนทุกคนได้รับความเจริญเติบโตและพัฒนาการในทุกด้าน

4. มุ่งมั่นพัฒนา คือ ครูต้องรู้จักสำรวจและปรับปรุงตนเอง สนใจใฝ่รู้ และศึกษาหาความรู้จากแหล่งต่าง ๆ รู้จักเพิ่มพูนวิทยฐานะของตนเอง พยายามคิดค้นทดลองหาวิธีการใหม่ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อการเรียนการสอน และร่วมพัฒนาชุมชนด้วย

“ประเทศไทยจะเป็นไทยแลนด์ 4.0 ได้ ต้องพัฒนาให้คนไทยเป็นคนไทย 4.0

คนไทยจะเป็นคนไทย 4.0 ได้ เพราะการศึกษาเท่านั้น และการศึกษานั้นต้องเป็นการศึกษา 4.0”

(พ.ศ. ๒๕๖๓-๒๕๖๕)

ลักษณะของเด็กไทย 4.0

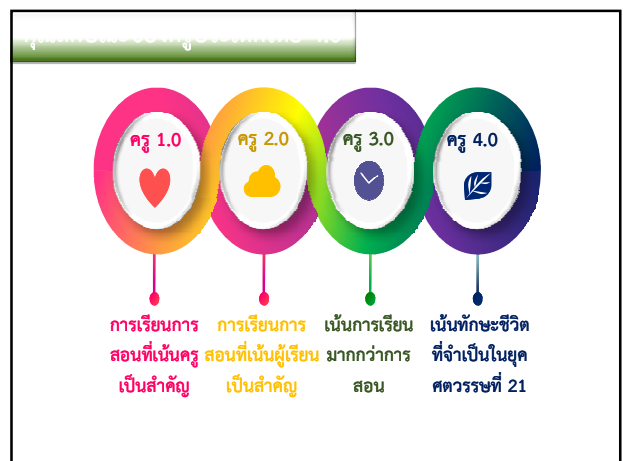
- เด็กมีความพอเพียงและคุณธรรม
- รับผิดชอบสร้างนวัตกรรมด้วยการทำโครงการ
- พร้อมเชี่ยวชาญชำนาญการใช้ ICT

หัวใจสำคัญของอุตสาหกรรม 4.0

คือการทำให้ประเทศไทยกลายเป็นประเทศที่สามารถ

- 1.สร้างนวัตกรรมได้
- 2.สร้างสินค้าที่เป็นแบรนด์ของคนไทย เพื่อส่งไปขายทั่วโลก

(เฉลิมพล ปุ่นนิ่มสก. ปรากฏบริหารผู้จัดซื้อฯ ซีอีโอ บมจ.อีที. ผู้พัฒนาหุ่นยนต์ 1.๒๐๖ ของอุตสาหกรรม 4.0:2559)

คุณลักษณะของครู ประเทศไทย 4.0

1.Content ครูต้องมีความรู้
และทักษะในเรื่องที่สอนเป็น
อย่างดี

(ณอมพร เลาทะจรัดแสง:2558)

คุณลักษณะของครู ประเทศไทย 4.0

4.Connectivity
ครูต้องสามารถจัดกิจกรรม
ให้เชื่อมโยงระหว่างผู้เรียน-
ผู้เรียน-ครู- ชุมชน

(ณอมพร เลาทะจรัดแสง:2558)

2.Constructionist
ครูต้องเข้าใจแนวคิด
ว่าผู้เรียนสามารถ
สร้างองค์ความรู้
ได้ด้วยตัวเอง

คุณลักษณะครู
ประเทศไทย 4.0

(ณอมพร เลาทะจรัดแสง:2558)

ลักษณะของครู ประเทศไทย 4.0

5. Collaboration

ครูมีบทบาทในการจัด
กิจกรรมการเรียนรู้
ในลักษณะการเรียนรู้แบบ
ร่วมมือระหว่าง
นักเรียนกับครู และนักเรียน
กับนักเรียนด้วยกัน

(ณอมพร เลาทะจรัดแสง:2558)

คุณลักษณะของ ครูประเทศไทย 4.0

3.Computer (ICT) Integation
ครูต้องมีทักษะในการใช้เทคโนโลยี

(ณอมพร เลาทะจรัดแสง:2558)

คุณลักษณะของครู ประเทศไทย 4.0

“ครู :ผู้จุดไฟการเรียนรู้”

6. Communication

ครูต้องมีทักษะการสื่อสาร ทั้งการ
บรรยาย การยกตัวอย่าง การเลือกใช้
สื่อ และการนำเสนอ

© ๒๐

(ณอมพร เลาทะจรัดแสง:2558)

7. Creativity ครูต้อง
ออกแบบ สร้างสรรค์
กิจกรรมการเรียนรู้

คุณลักษณะครู
ประเทศไทย 4.0

(ต้นอมพร เล่าทรงรังแสง;2558)

ดร.อ่องจิต เมถยะประชาส, 2557

คุณลักษณะครูในยุคศตวรรษที่ 21 : E-Teacher

1. Experience :
ประสบการณ์ในการจัดการเรียนรู้
2. Extended :
การแสวงหาความรู้
3. Expended :
การถ่ายทอดหรือขยายความรู้สู่ผู้เรียนผ่านสื่อเทคโนโลยีได้อย่างมีประสิทธิภาพ
4. Exploration :
การเสาะหาและคัดเลือกเนื้อหาที่เหมาะสมต่อผู้เรียนผ่านทางสื่อเทคโนโลยี

คุณลักษณะของ
ครูประเทศไทย 4.0

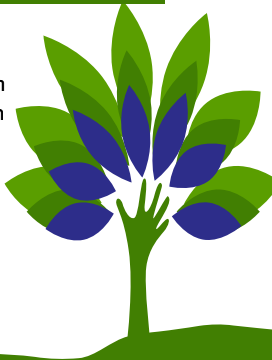
3. Caring ครูต้องมีหัวใจ
ต่อนักเรียน หรือจิตวิญญาณ
ของความเอ็นดู

(ต้นอมพร เล่าทรงรังแสง;2558)

5. Evaluation :
ประเมินผลที่มียุติธรรม และสามารถใช้อะไรเทคโนโลยีในการประเมินผล
6. End-User :
ผู้ใช้เทคโนโลยีอย่างคุ้มค่า
7. Enabler :
สามารถใช้เทคโนโลยีสร้างบทเรียน
8. Engagement :
ต้องร่วมมือและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันผ่านสื่อเทคโนโลยีจนพัฒนาเป็นเครือข่าย
ความร่วมมือ
9. Efficient and Effective :
สามารถใช้สื่อเทคโนโลยีอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลทั้งในฐานะที่เป็น
ผู้ผลิตความรู้ ผู้กระจายความรู้ และผู้ใช้ความรู้

“การศึกษาเพื่อค้นหามรรคหรือธาตุที่อยู่ในตัวผู้เรียน”

“ธาตุคือคุณถนัดและสนใจอะไร เพียงแค่รู้ว่า
เก่งไม่พอ แต่จะต้องรักในสิ่งนั้นด้วยและหาก
คุณได้ทำคุณจะไม่มีความรู้สึกว่ามันคืองาน
คุณจะได้รับพลังงานจากการทำสิ่งนั้นหรือ
แม้กระทั่งได้พบจุดมุ่งหมายใหม่ในชีวิต”
(Robinson,2009)

เอกสาร : สืบค้น

e-book.ram.edu/e-book/c/CU503/CU503-4.pdf

<https://educ105.wordpress.com/ลักษณะของครูที่ดี/>

[www.kruinter.com/file/79520140827174109-\[kruinter.com\].pdf](http://www.kruinter.com/file/79520140827174109-[kruinter.com].pdf)

<https://sites.google.com/site/gurukubu/nana-na-ru/khunlaksna-khru-ni-stwrss-21>

www.gotoknow.org > หน้าแรก > อร วรณดา > สมุด > การวัดและประเมินผล